

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.79/2017/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. november 29. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A jelentési kötelezettség megszegésének vétsége miatt **vádlott** ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2017. szeptember 11. napján kihirdetett 41(I.)Kb.1722/2016/8. számú ítéletét megváltoztatja.

vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést megrovás intézkedésre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. szeptember 11. napján kihirdetett 41(I.)Kb.1722/2016/8. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki a Btk. 440. § (1) bekezdésébe ütköző jelentési kötelezettség megszegésének vétségében, ezért 150 napi tétel, napi tételenként 1500,- forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre átváltoztatásáról.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette, míg a vádlott és meghatalmazott védője felmentés érdekében fellebbezést terjesztettek elő.

A védő utóbb csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását. Ebben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács ítélete jogszabálysértő. Kifogásolta a vádlott, mint ellenőrzésben érintett személy meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv törvényességét, mert arra nem a Be. szabályainak megfelelően került sor. A jegyzőkönyvben a kioktatás „hevenyészett”, az érdemben nem is történt meg. Nehezményezte, hogy az ellenőrzés alá vont vádlott érdekei képviseletében ügyvéd nem volt jelen, mégis az általa elmondottak indukálták a feljelentés másnapi megtételét. Hivatkozott **tanú1** tanúvallomására, mely álláspontja szerint - szemben az ítélet indokolásával - a vádlotti védekezést támasztotta alá, mert abból az következtethető, hogy a vádlott abban a biztos tudatban volt, hogy a korábbi jogszabályi korlát figyelmen kívül hagyásának nincsenek anyagi hatásai, mivel a korábbi ellenőrzések nem tártak fel hiányosságokat. Álláspontja szerint **vádlott** nem volt abban a tudati állapotban, hogy felismerhette volna, hogy jelentenie kellett volna, tekintve hogy nem jutott tudomására olyan tény, amely fontos szolgálati ügynek minősülne. Különösen nem jutott tudomására olyan fontos szolgálati ügy, amely a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár. Ervelt azzal is, hogy a tárgyi támogatások nem képezték munkabér részét, azok után társadalombiztosítási számfejtés nem történt, így azok visszakövetelésére az általános elévülési időn, azaz 5 éven belül kerülhet sor. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy felvett bizonyítás útján elsődlegesen egészítse ki, illetve helyesbítse a tényállást, másodlagosan az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapítson meg, és

az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a vádlottat bizonyítottság hiányában mentse fel. Harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére tett indítványt. A 2017. október 09. napján érkezett további beadványában fellebbezésének indokolását azzal egészítette ki, hivatkozott a BH.2015.5.116. számú eseti döntésre, amely szerint a jelentési kötelezettség megszegésének vétsége eredménybűncselekmény, amely akkor tényállásszerű, ha a mulasztás a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár. E szabályozás 2013. július 01. napján lépett hatályba, ezért a korábbi Btk. hatálya alatt elkövetett, de a szolgálatra jelentős hátrány veszélyét nem hordozó cselekmény miatt 2012. évi C. törvény hatályba lépését követő elbírálás esetén felmentésnek van helye.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2017. szeptember 21. napján kelt BF.716/2017/1. számú átiratában a vádlott és védő fellebbezését alaptalannak tartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú katonai tanács ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta és értékelte, mérlegelési jogkörében megállapított tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól. A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa indokolási kötelezettségét kellő terjedelemben teljesítette, okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette az általa elkövetett cselekményt. A büntetéskiszabási körülményeket helyesen tárta fel. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő perbeszédében fenntartotta fellebbezése írásbeli indokolását. Hangsúlyozta, hogy a vádlott tudata azt fogta át, hogy a lakbéremelés miatt kellett alkalmazni a Rendelet felső határát, ezért nem tudta, hogy jelentést kell tennie. Megkövette az ítéletábrát a tekintetben, hogy tévedett abban, hogy jelen ügyben az általános elévülési idő az irányadó, de hivatkozott arra, hogy az elévülési időn túl nem zárja ki a törvény az önkéntes visszafizetés lehetőségét. A kúriai határozatra hivatkozva hangsúlyozta, hogy a jogi normában foglalt általános jellegű kötelezések megsértése nem teszi lehetővé a jelentési kötelezettség megszegése vétségének a megállapítását. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy felvett bizonyítás útján elsődlegesen egészítse ki, illetve helyesbítse a tényállást, másodlagosan az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapítson meg, és az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a vádlottat bizonyítottság hiányában mentse fel. Harmadlagosan fenntartotta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére vonatkozó indítványát.

A vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy az általa vezetett komendáns hivatal igen széles körű feladat- és hatáskörrel rendelkezett három megyére kiterjedő illetékességi területen. Ő fogta össze az állami és katonai rendezvényekhez kapcsolódó díszelgési, kegyeleti és rendészeti tevékenységet, valamint a lakásgazdálkodást. Hivatkozott arra, hogy 2013-2015. években folytatott lakhatási támogatási rendszert érintő célellenőrzés és belső ellenőrzés tartalmilag és formailag is mindent rendben lévőnek talált. Kiemelte, hogy nem volt tudatában annak, hogy a kifizethető támogatás felső korlátját jelentő rendelkezés egyben a honvédségre vonatkozó anyagi hátrányt jelentett volna. Ezért azt jelentette a helyőrség parancsnoknak, hogy a bérleti díj megemlése miatt kellett az új igazolásokat kiállítani. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyozta azt is, hogy 2015. decemberi meghallgatásán irányított kérdésekre válaszolt, édesanyja betegsége és élettársa missziós szolgálata miatt beszűkült idegállapotban tett nyilatkozatot. Rámutatott arra is, hogy 2007. óta folytatott helytelen gyakorlatot a lakbértámogatások vonatkozásában a komendáns hivatal. Egyebekben csatlakozott védőjéhez.

A bejelentett vádlotti és védői fellebbezésekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes

terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat lényegében betartotta. A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy a 2017. július 05-én tartott tárgyaláson az eljáró katonai bíró nem nyilatkoztatta az érdekelteket arra, hogy kéri-e az előző tárgyalási jegyzőkönyv ismertetését. Ez azonban nem olyan, a Be. 375. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértés, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, és az ítélet hatályon kívül helyezését tette volna indokolttá.

A szükséges bizonyítási eljárást az elsőfokú katonai tanács lefolytatta, a releváns bizonyítékokat mérlegelési jogkörébe vonta. A vádlott a tárgyaláson nem tett vallomást. Az elsőfokú katonai tanács a Be. 291. § (1) bekezdése alapján törvényesen ismertette nyomozati vallomását, amelyben érdemi védekezést terjesztett elő. Ennek lényege szerint szolgálati feladatait mindig a szabályzatnak megfelelően látta el. Kolléganője azt jelezte számára, hogy 2015 áprilisa előtt nem megfelelően számolták ki a lakbértámogatás mértékét, ezért utasította a szükséges új igazolások kiállítására. Az igazolásokat ezután a bázis parancsnokának aláírásra felvitte azzal a tájékoztatással, hogy az önkormányzat jelentős bérleti díjemelést hajtott végre. Nem állt szándékában senkit megkárosítani, vagy jelentési kötelezettségét elmulasztani.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megalapozott megállapítása érdekében tanúkat is kihallgatott, köztük **tanú2-t**, a bázis parancsnokát, **tanú1-t**, a vádlott beosztottját, **tanú3-t**, az ellenőrzés végrehajtóját. Ismertette a releváns okirati bizonyítékokat, köztük az igényjogosultak névjegyzékeit, a lakbértámogatások összegeit, azok változásait, a túlfizetések részletes kimutatását, az érintettek munkaköri leírásait és a lefolytatott ellenőrzés anyagát.

Az elsőfokú katonai tanács a tanúvallomások és az ismertetett iratok alapján a vádlott védekezésével szemben mérlegeléssel terhelő ítéleti tényállást állapított meg ítélete 2. és 3. oldalán. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a logika szabályai szerint értékelte a bizonyítékokat, indokolási kötelezettségének eleget tett. Ítélete mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, és azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.

Az elsőfokú bíróság az általa okszerűen mérlegelt bizonyítékok alapján tehát megalapozott tényállást állapított meg és a megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a felmentésre irányuló fellebbezéseket nem tartotta megalapozottnak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Be. 76. § (2) bekezdése alapján minden olyan okirat - így a vádlott és a védő által kifogásolt, 2015. december 10-én ellenőrzésben érintett meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv is -, amely a büntetőeljárás megindítása előtt keletkezett valamely hatóság jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során, okirati bizonyítékként felhasználható. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor az eljárás során felvett jegyzőkönyvet és abban a vádlott nyilatkozatát okirati bizonyítékként értékelte.

A tényállás megalapozottságát sem a vád, sem a védelem nem vitatta. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a jelentési kötelezettség megszegése bűncselekmény kapcsán a büntető törvénykönyv dekriminalizációt hajtott végre, amikor az elkövetési magatartások érintetlenül hagyásával a tényállást a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével, mint eredménnyel egészítette ki. A hatályos szabályozás szerint csak akkor minősül a jelentési kötelezettség megszegése

bűncselekménynek, ha az a szolgálat ellátásra jelentős hátrány veszélyével jár. Az előjáró és az alárendelt közötti kommunikáció során az előjáró parancs, az alárendelt jelentés formájában fejezi ki közlendőjét. A parancsnok megfelelő döntést csak megfelelő információk birtokában tud hozni, alapvető érdek tehát, hogy azok eljussanak hozzá. Fontos szolgálati ügynek kell tekinteni az olyan eseteket, ami a jelentés címzettje részéről azonnali intézkedési kötelezettséget teremt. Ezért fontos szolgálati ügy és általános jelentési kötelezettséget von maga után az a körülmény, hogy a komendáns hivatal korábban évekig jogszabálysértő gyakorlatot folytatott a lakhatási támogatásokkal kapcsolatban, amikor nem vette figyelembe a vonatkozó rendelet 211. § (5) bekezdésében meghatározott lakbértámogatásként folyósítható összeg maximális mértékét. Ezt igazolja az a tény is, hogy miután a szakellenőrzés feltárta, hogy az igényjogosultak 2010. január 01. és 2015. május 01. között összesen 12.349.452 forint jogalap nélkül kifizetett lakbértámogatásban részesültek, a helyőrség parancsnoka azonnal intézkedett a jogalap nélkül kifizetett támogatások visszakövetelésére.

A fellebbviteli bíróság a vádlott tudattartalma tekintetében sem osztotta a védői és a vádlotti érvelést. Álláspontja szerint a vádlottól elvárható volt, hogy előjárója részére jelentést tegyen a jogszabálysértő gyakorlat észleléséről. Hogy ezt nem tette meg, az felróható neki, mert a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata 717.2. pontja alapján jelentési kötelezettség terhelte. A fellebbviteli bíróság következtetése szerint a vádlott szándékosan hallgatta el, hogy korábban a komendáns hivatal rossz gyakorlatot folytatott, mint ahogy erről **tanú2**, a vádlott parancsnoka tanúvallomásában maga is számot adott.

A bűncselekmény eredménye a jelentős hátrány veszélye. Ez szintén absztrakt veszélyt jelent, tehát nem személyre és helyzetre koncentrált veszélyt. Ez valamely kedvezőtlen helyzet reális bekövetkezésének lehetőségét jelenti, ami bekövetkezése esetén nem, vagy csak jelentős nehézségek árán küszöbölhető ki. Jelen ügyben - a védővel egyetértve - a 2.000.000 forintot meghaladó jogalap nélküli kifizetés önmagában jelentős hátránynak minősül. E körben egyetért a fellebbviteli bíróság az elsőfokú katonai tanács ítélete 5. oldalának 4. bekezdésében, a jogi minősítés körében kifejtett álláspontjával. A megállapított összeg nagysága alapján tehát az eredmény, amelynek fennállása tekintetében a vádlottat legalább gondatlanság terheli, létrejött.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott kifogástalan katonai és szakmai életútjára, méltányolható családi körülményeire és a jelentős időmúlásra is figyelemmel a vele szemben kiszabott pénzbüntetés eltűzött, a vádlott cselekménye annak elbírálásakor már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy vele szemben a legkisebb büntetés, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést a Btk. 64. §-ban írt megrovás intézkedésre enyhítette. A megrovás megfelelően szolgálja a büntetési célokat.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezése törvényes, ezért azt - helyes indoka alapján - a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. november 29.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Éva hb. alezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős.

, 2017. november 29.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke